

11. 9. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů z pohledu obchodních korporací

Ministerstvo spravedlnosti připravilo návrh zákona o evidenci skutečných majitelů, jehož cílem je řádně transponovat do českého právního řádu některé požadavky týkající se evidování skutečných majitelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU.

Připomínkové řízení k návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů bylo ukončeno, a je tedy na místě zhodnotit předmětný návrh a možnou budoucí právní úpravu týkající se evidence skutečných majitelů s ohledem na zápis skutečných majitelů obchodních korporací.

Dle platné a účinné české právní úpravy týkající se evidence skutečných majitelů obsažené v § 4 odst. 4 zákona č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „**AML zákon**“), je skutečný majitel obchodní korporace definován následovně:

Skutečným majitelem se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti. Má se za to, že při splnění podmínek podle věty první skutečným majitelem je

- *u obchodní korporace fyzická osoba,*
 - *1. která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě disponuje více než 25 % hlasovacích práv této obchodní korporace nebo má podíl na základním kapitálu větší než 25 %,*
 - *2. která sama nebo společně s osobami jednajícími s ní ve shodě ovládá osobu uvedenou v bodě 1,*
 - *3. která má být příjemcem alespoň 25 % zisku této obchodní korporace, nebo*
 - *4. která je členem statutárního orgánu, zástupcem právnické osoby v tomto orgánu nebo v postavení obdobném postavení člena statutárního orgánu, není-li skutečný majitel nebo nelze-li jej určit podle bodů 1-3.[\[1\]](#)*

Vybraná ustanovení návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů a jejich praktický dopad na zápis skutečného majitele obchodní korporace

Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů se mimo jiné snaží napravit nedostatky stávajícího

AML zákona. V současnosti platný a účinný AML zákon totiž především postrádá mechanismy, které by zajistily, že zapsané údaje o skutečných majitelích jsou přesné a aktuální, protože neexistují žádné sankce za nesplnění povinnosti zapsat skutečného majitele právnické osoby do evidence skutečných majitelů nebo, že uvedené údaje neodpovídají skutečnosti. Evidence skutečných majitelů je navíc v současnosti vedena jako neveřejný rejstřík a výpis údajů z evidence skutečných majitelů může získat pouze zapsaná osoba a oprávněné subjekty stanovené v § 118g zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů.

Nová právní úprava evidence skutečných majitelů by měla zavést do českého právního řádu několik podstatných změn, jejíž cílem je zejména snížením administrativní zátěže pro zápis subjektů do evidence skutečných majitelů. V návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů je také příklon k větší transparentnosti vlastnických struktur subjektů zapisovaných do evidence skutečných majitelů.

Automatické průpisy údajů z veřejných rejstříků

Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů nově zavádí v § 11 až § 13 a v návaznosti na § 37 a § 38 tzv. automatické průpisy. Jejich zavedením by mělo především dojít ke snížení administrativní zátěže jak pro zapisované subjekty, tak pro příslušné rejstříkové soudy. Skutečný majitel právnické osoby založených podle českého právního řádu bude do evidence zapisován automaticky na základě průpisů údajů z veřejných rejstříků, a to v případech kdy lze skutečného majitele dané právnické osoby s pravděpodobností hraničící s jistotou identifikovat již z údajů zapsaných u dané právnické osoby v jiném veřejném rejstříku, typicky v obchodním rejstříku.

Provedení automatického průpisu by tak dle navrhované právní úpravy mělo nastat například u společnosti s ručením omezeným založené dle českého práva, jejímž jediným společníkem je fyzická osoba – český státní příslušník. V daném případě by společnost nemusela hradit soudní poplatek ve výši 1.000 Kč za zápis do evidence skutečných majitelů, jelikož ten by nastal automaticky.^[2] Takový postup lze považovat za výrazné administrativní zjednodušení a snížení finanční zátěže pro zapisovaný subjekt.

Zápis do evidence skutečných majitelů notářem

V návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů se nově počítá v § 34 a násl. se zápisem do evidence skutečných majitelů notářem. Zápis provedený notářem by měl být procesně a administrativně jednodušší, neformálnější a rychlejší.^[3] Navrhovaná právní úprava týkající se zápisu do evidence skutečných majitelů umožňuje notáři nevyžadovat překlady cizích písemností o skutečnostech, které mají být do evidence skutečných majitelů zapsány. Provedení zápisu notářem může být tedy rovněž levnější, jestliže notář nebude překlady cizích písemností vyžadovat.

Veřejná evidence skutečných majitelů

Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů zavádí v § 15 také veřejnou evidenci skutečných majitelů. Ministerstvo spravedlnosti by mělo mít povinnost zajistit, že kdokoli může způsobem umožňujícím dálkový přístup získat elektronický výpis údajů o skutečném majiteli právnické osoby v rozsahu:

- jména, státu bydliště, roku a měsíce narození, státního občanství skutečného majitele
- údaje o skutečnostech zakládajících postavení skutečného majitele
- popis struktury vztahů, existují-li, spolu s identifikačními údaji právnických osob nebo uspořádání
- den, od kterého je fyzická osoba skutečným majitelem

- den, do kterého byla fyzická osoba skutečným majitelem
- případně dalších údajů, udělil-li k jejich uveřejnění skutečný majitel souhlas nebo jsou-li uveřejněny ve veřejném rejstříku a byly-li automaticky propšány.[4]

Z návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů vyplývá, že ministerstvo spravedlnosti by také mělo mít povinnost zajistit, že si kdokoliv může způsobem umožňujícím dálkový přístup získat elektronické potvrzení o nezapsání do evidence skutečných majitelů.

Návrh na zpřístupnění evidence skutečných majitelů široké veřejnosti, jak je tomu obdobně v případě obchodního rejstříku, lze považovat za zásadní změnu oproti aktuálně platné a účinné právní úpravě zabývající se evidencí skutečných majitelů. Smyslem veřejné evidence skutečných majitelů je naprostá transparentnost vlastnické struktury zapisovaných subjektů. Vystává však otázka, zda má mít každý občan přístup a možnost zjistit skutečného majitele konkrétního subjektu, a pro jaké účely tyto informace následně využije.

Sankce za nesplnění povinnosti souvisejících se zápisem do evidence skutečných majitelů

Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů předpokládá zavedení přestupku spočívajících v nesplnění nebo porušení povinnosti zapsat skutečného majitele právnické osoby do evidence skutečných majitelů. Sankce za tyto přestupky v podobě pokut by měly být udělovány až do výše 250.000 Kč. Přestupková řízení by měly projednávat obce s rozšířenou působností. V rámci diskuze bylo rovněž zvažováno udělování sankcí místně příslušnými soudy. Nicméně dle důvodové zprávy k předmětnému návrhu zákona by varianta udělování správních sankcí soudy byla zásadně nekoncepční, teoreticky sporná a prakticky nevhodná s ohledem na možnou podjatost. Přestupky mohou být spáchány ve většině případů právnickými osobami. Jedná-li se o evidenci skutečných majitelů svěřenských fondů ale též osobami fyzickými.[5]

V případě, že evidující osoba nezajistí ani po uplynutí přiměřené lhůty stanovené soudem pro odstranění nebo vyvracení nesrovnalosti v evidenci skutečných majitelů zápis žádného údaje o jejím skutečném majiteli nebo o skutečném majiteli právního uspořádání do evidence skutečných majitelů, mohla by jí být dle návrhu zákona uložena pokuta až do výše 50.000 Kč.[6]

Jestliže však evidující osoba nezajistí, aby platné údaje o jejím skutečném majiteli nebo o skutečném majiteli právního uspořádání odpovídaly skutečnému stavu, a to ani po nabytí právní moci rozhodnutí o nesrovnalosti v evidenci skutečných majitelů, bylo by dle návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů možné uložit jí pokutu až do výše 250.000 Kč.[7]

Shrnutí návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů

Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů přináší zásadní změny pravidel pro zápis údajů do evidence skutečných majitelů. Nově jsou stanoveny sankce za nesplnění povinností souvisejících se zápisem do evidence skutečných majitelů. Povinnost zápisu údajů do evidence skutečných majitelů se tak již v praxi stane vymahatelnou. Ukončil by se tím aktuální neutěšený stav, kdy je zákonem stanovená povinnost, ale chybí sankce za její nesplnění. Veřejná povaha evidence skutečných majitelů ztlačně přispěje k transparentnosti vlastnické struktury právnických osob.

Andrzej Branny,
právní asistent

Jurečkova 643/20
702 00 Ostrava

Tel.: +420 597 822 461
Tel.: +420 225 092 935

e-mail: info@v4legal.cz
e-mail: praha@v4legal.cz

[1] Zákon č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.

[2] Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů. K dispozici >>> [zde](#).

[3] Důvodová zpráva k návrhu zákona o skutečných majitelích. K dispozici >>> [zde](#).

[4] Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů. K dispozici >>> [zde](#).

[5] Důvodová zpráva k návrhu zákona o skutečných majitelích. K dispozici >>> [zde](#).

[6] Návrh zákona o evidenci skutečných majitelů. K dispozici >>> [zde](#).

[7] Tamtéž

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověrování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)